

РЕЦЕНЗИЯ

От: *проф. д-р Надя Георгиева Велинова-Соколова*
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Стопански факултет;

Научна специалност: “Икономика и управление (отбрана и сигурност) – ПН. 3.8. Икономика

Относно: *дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност 3.8. Икономика в УНСС.*

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 3757/21.11.2025 г. на Ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Мартин Владимиров Тинчев*
Тема на дисертационния труд: *Методика за противодействие на енергийната бедност в България и Европейския съюз*

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Национална и регионална сигурност“ при факултет „Икономика на инфраструктурата“ на УНСС по научна специалност „Икономика и управление (отбрана и сигурност)“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС № 241/04.02.2021 г. Обучението е осъществено в свободна форма през периода 27.01.2021 г. до 27.01.2024 г.

Дисертантът Мартин Тинчев придобива ОКС „Бакалавър“ през 2004 г. със специалност „Икономика на търговията“ при УНСС. След това завършва две магистърски програми, а именно през 2007 г. получава магистърска степен от Икономическия институт на БАН със специалност „Международна търговия“, а през 2013 такава от Военната Академи „Г. С. Раковски“ със специалност „Защита на населението и критичната инфраструктура“. Има богат професионален опит в сферата на общинската администрация като е заемал управленски длъжности, както и

в сферата на енергетиката в качеството си на управител, главен изпълнителен директор и генерален директор.

През периода на докторантурата г-н Тинчев е разработил и публикувал 4 бр. статии, публикувани в неререферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове. Изпълнил е минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за придобиване на образователна и научна степен "доктор", като е отчел 90 т.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 209 стандартни страници и съдържа: списък със съкращенията, списък с таблици и графики, увод, изложение в три глави, заключение, списък с приносите, списък с използвана литература и приложения. Представени са 31 фигури и 1 таблица. Списъкът на литературните източници включва 169 заглавия.

Темата за енергийната бедност е много актуална, особено след началото на войната в Украйна и последвалата енергийна криза, която допълнително повиши цените на енергията в цяла Европа. Проблемът, свързан с енергийната бедност е многостранен и обхваща икономически, социални, енергийни и климатични аспекти, които са неразривно свързани с по-широкия контекст на борбата срещу изменението на климата и преходът към устойчива икономика. Актуалността на темата се потвърждава и от факта, че България е сред държавите-членки на Европейския съюз с най-висок риск от енергийна бедност. В тази връзка, както е посочил и самият автор, обменът на добри практики между европейските държави и адаптирането им към българския контекст могат да служат като основа за развитие на всеобхватна стратегия за борба с енергийната бедност

Обект на изследването е явлението „енергийна бедност“ в България и Европейския съюз, а **предмет на изследването** са методите и мерките за борба с енергийната бедност на национално и наднационално равнище, както и успехът им в различните държави-членки спрямо общото им състояние. В тази връзка е формулирана и **целта** на дисертационния труд, а именно да се аранжират и оценят прилаганите методи и мерки за борба с енергийната бедност, за да бъдат установени проблемите и добрите практики, и на тази основа да се въведе в подходяща методика за противодействие. Само така е възможна обмяната на положителен опит между страните в ЕС. За нейното постигане е заложено изпълнението на 5 ясно дефинирани задачи. **Изследователската теза**, която авторът защитава е свързана с това, че различните

определения отразяват различни национални особености, които е абсолютно необходимо да бъдат вземани предвид при борбата с енергийната бедност. Това е възможност за обмяна на добри практики, където на ниво ЕС-27 всяка от държавите може да преосмисли методите и мерките, прилагани в останалите, за да адаптира най-подходящите за своята ситуация. Посочена е и методологията на проведеното изследване, която е свързана с използване на комбинирани качествени и количествени методи на изследване -- работа с вторични данни (статистика, нормативни документи, научна литература, медийни публикации), както и с първични, основани на наблюдения и авторския личен житейски опит. Прилагани са индуктивни и дедуктивни методи, анализ на документи и емпирично изследване сред попълнителите на анкета.

Същинският проблем е представен в 3 глави. *Първата* от тях разглежда теоретични измерения на енергийната бедност и борбата с явлението в България и Европейския съюз. В нея интерес представлява направените характеристики на енергийната бедност в България и Европейския съюз. Представена и анализирана е правната рамка на Европейския съюз за енергийната бедност и изискванията за т. нар. зелена сделка. *Втората* акцентира на представяне на методика за борба с енергийната бедност в България и Европейския съюз. Разгледани са мерки като необходимост от повишаване информираността на населението по въпросите с опазването на околната среда, утвърждаване на взаимовръзката между опазването на околната среда и борбата с енергийната бедност чрез способите на информационните и комуникационните технологии, убеждаване на хората с ниски и средни доходи в необходимостта от промяна на навиците при употреба на енергия, както и борба с пречките пред финансирането на промяната на навиците със средства от национални и наднационални програми. *Третата глава* е посветен на апробация на разработената методиката чрез емпирично изследване сред потребителите и институциите във връзка с възможностите подобряване ситуацията с енергийната бедност в България и Европейския съюз. Направени са препоръки за подобряване ситуацията с енергийната бедност въз основа на получените резултати. Изведено е заключението, че европейските държави-членки трябва да приемат единни и гъвкави мерки за енергийна бедност, за да защитят уязвимите потребители чрез достъпа и достъпността на енергийните услуги и благосъстоянието.

Използваната научна литература е свързана с темата на изследването и е цитирана коректно. Този факт се потвърждава и от това, че докторанта е много добре осведомен за разглеждания проблем, тъй като

това е свързано и с неговия практически опит видно от приложената автобиография.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

За оценка на получените резултати трябва да се акцентира на предимствата на представената и анализираната методика за борба с енергийната бедност в България и Европейския съюз. Предложената методика разглежда три основни специфики: (1) повишаването на информираността на населението като първи ключов метод за борба с енергийната бедност; (2) финансирането на промяната на навиците на населението като втори етап от методиката за борба с енергийната бедност; както и (3) прилагане на политиките и директивите на ЕС във връзка с изпълнението на Европейската зелена сделка като трети етап от методиката за борба с енергийната бедност. Тези специфики са анализирани с помощта на апробация на методиката чрез емпирично изследване сред потребителите и институциите във връзка с възможностите подобряване ситуацията с енергийната бедност в България и Европейския съюз. **Целта на емпиричното изследване** е да се видят приликите и разликите във възприятията на представителите на институциите като професионалисти в областта на енергетиката и обикновените потребители по въпросите за енергийната бедност и механизмите за разрешаването на този проблем, или поне на ограничаването на задълбочаването му. На база на проведеното проучване е установено, че методиката не е приложима в български условия. Като основна причина за това може да се посочи пренебрежението, което институциите демонстрират по отношение на необходимостта от фокус върху информирането на населението. Много точно авторът посочва, че неуспехът ѝ в България би се дължал на сериозните пропуски по отношение възможностите за реализиране на първия етап – информирането и убеждаването, че промяната на навиците е необходима е промяна в самото отношение към участието в нея на ниво индивид и домакинство.

След внимателен преглед на дисертационният труд смятам, че заложената цел и поставените задачи са постигнати, а изследователската теза – доказана. Представената методология е използвана целесъобразно за решаването на поставените изследователски задачи.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В автореферата към дисертационният труд са изведени научни, както и научно-приложими приноси, които имат както теоретичен, така и

практико-приложен характер. Най-общо те могат да бъдат систематизирани по следния начин: (1) Направено е авторово интерпретиране и разбиране на направено работна дефиниция за европейския контекст, включително граничните режими на бедност и уязвимост. (2) Оценени са европейските стратегически документи и инструменти (NECP, Green Deal, REPowerEU и др.) и е анализирано тяхното отражение върху управлението на енергийната бедност в България. (3) Представено е критично сравнение между подходите в ЕС и прилаганите в България мерки, като са очертани празнини и несъответствия в националната политика. (4) Формулирани са конкретни препоръки за усъвършенстване на националните политики и целеви мерки за намаляване на енергийната бедност. (5) Систематизирани са теоретични подходи (ЛНС, разходни, консуматорски и др.) и е изграден интегриран аналитичен модел за изследване на енергийната бедност. (6) Предложен е набор от адаптирани и нови индикатори за оценка на енергийната бедност и енергийната уязвимост, приложими към националната статистика и мониторинга на политики. (7) Извършен е емпиричен анализ на разпространението и динамиката на енергийната бедност в България. Като изцяло *практически-приложен принос* може да се посочи разработения и апробиран методически апарат за измерване на енергийната бедност, комбиниращ обективни статистически индикатори (EU-SILC, EUROSTAT и др.) и субективни самооценки на домакинствата.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

По темата на дисертацията в специализирани издания са публикувани 4 статии на английски език, а именно:

1. Tincev, M. (2025). Tackling energy vulnerability through policy innovations in Bulgaria and the European Union. Scientific Collection «InterConf», (234): with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (February 6-8, 2025; Manchester, United Kingdom) / comp. by LLC SPC «InterConf». Manchester: Peal Press Ltd., 2025., pp. 41-44, ISBN 978-0-216-01072-7 (series). DOI 10.51582/interconf.2024.234.

2. Tincev, M. (2025). Framework for addressing energy vulnerability in Bulgaria and the European Union. Scientific Collection «InterConf», (233): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Modern Directions and Movements in Science» (January 26-28, 2025; Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg) / comp. by LLC SPC

«InterConf». Luxembourg: Progress Publishers, 2025. , pp. 18-20, ISBN 978-2-87996-927-5 (series). DOI 10.51582/interconf.2024.233.

3. Tinchev, M. (2024). Methodology for Combating Energy Poverty in Bulgaria and The European Union. Journal of Management Sciences and Applications (JOMSA), 3(2), pp. 293–300. Published by: Университет за национално и световно стопанство (УНСС). <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1290698>

4. Tinchev, M. (2024). Методика за противодействие на енергийната бедност в България и Европейския съюз. Народно стопански архив, 3, pp. 25–35. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1293617>

И четирите статии са публикувана в реферирани издания с научно рецензиране. Чрез тях е създадена възможност за разпространяване на получените резултати от извършените анализи и апробираната методология в дисертационния труд.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът представя коректно дисертационният труд. Той е с общ обем от 116 стр., като той е представен на български (1-61 стр.) и на английски език (62-116 стр.). Структуриран е по следния начин: обща характеристика на дисертационния труд; обем и структура на дисертационния труд; обобщено съдържание и резултати на дисертационния труд; заключение; справка за научните приноси в дисертационния труд; списък на публикациите по темата на дисертационния труд; литература и приложения. Така представената информация в автореферата отразява в голяма степен съдържанието на основния дисертационен труд. На тази база може да се посочи, че дисертантът познава спецификите на разглеждания проблем и умее да го интерпретира.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Конкретни въпроси към докторанта нямам, но бих препоръчала повече бъдещи разработки в бази данни като Web of Science, Scopus и др. индексирани издания, както и да продължи активното си участие в научно-изследователски проекти, международни конференции и семинари, където да популяризира резултатите от своите изследвания.

8. Заключение

Представеният за оценяване дисертационен труд на Мартин Тинчев е оригинално и актуално научно изследване, с постигнати приноси от научен и научно-приложен характер. Той отговоря напълно на минималните изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, както и на Правилника за учебна дейност на УНСС. Всичко посочено по-горе ми дава основание да изразя **положително становище** и да предложа на уважаемите членове на научното жури да подкрепи присъждането на ОКС „доктор“ на Мартин Владимиров Тинчев в професионално направление 3.8. „Икономика“.

18.12.2025 г.
гр. София

Подпис:

R E V I E W

By: *Prof. Dr. Nadya Georgieva Velinova-Sokolova*

Sofia University "St. Kliment Ohridski", Faculty of Economics;

*Scientific specialty: Economics and Management (Defense and Security) -
3.8. Economics*

Subject: dissertation for the award of the educational and scientific degree
"doctor" in a *scientific specialty 3.8. Economics* at the UNWE.

Reason for submitting the review: participation in the scientific jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 3757/21.11.2025 of the Rector of the UNWE.

Author of the dissertation:

Martin Vladimirov Tinchev

Dissertation topic:

*Methodology for combating energy poverty in
Bulgaria and the European Union*

1. Information about the dissertation candidate

The dissertation candidate studied under the doctoral program at the Department of "National and Regional Security" at the Faculty of "Infrastructure Economics" of the UNWE in the *scientific specialty "Economics and Management (Defense and Security)"* in accordance with the Order of the Vice-Rector for Research and Development of the UNWE No. 241/04.02.2021. The training was carried out in a free-form manner during the period from 27.01.2021 to 27.01.2024.

The dissertation candidate Martin Tinchev acquired the "Bachelor" degree in 2004 with a specialty "Trade Economics" at the UNWE. He then completed two master's programs, namely in 2007 he received a master's degree from the Institute of Economics of the Bulgarian Academy of Sciences with a degree in "International Trade", and in 2013 from the Military Academy "G. S. Rakovski" with a degree in "Protection of the Population and Critical Infrastructure". He has extensive professional experience in the field of municipal administration,

having held management positions, as well as in the field of energy in his capacity as manager, chief executive officer and general director.

During the period of his doctoral studies, Mr. Tinchev has developed and published 4 articles, published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes. He has fulfilled the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria (LDASRB) for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor", having passed 90 exams.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation is 209 standard pages long and contains: a list of abbreviations, a list of tables and graphs, an introduction, an exposition in three chapters, a conclusion, a list of contributions, a list of used literature and applications. 31 figures and 1 table are presented. The list of literary sources includes 169 titles.

The topic of energy poverty is very relevant, especially after the start of the war in Ukraine and the subsequent energy crisis, which further increased energy prices throughout Europe. The problem related to energy poverty is multifaceted and covers economic, social, energy and climate aspects, which are inextricably linked to the broader context of the fight against climate change and the transition to a sustainable economy. The relevance of the topic is also confirmed by the fact that Bulgaria is among the European Union member states with the highest risk of energy poverty. In this regard, as the author himself has indicated, the exchange of good practices between European countries and their adaptation to the Bulgarian context can serve as a basis for the development of a comprehensive strategy for combating energy poverty.

The object of the study is the phenomenon of "energy poverty" in Bulgaria and the European Union, and **the subject of the study** are the methods and measures for combating energy poverty at the national and supranational levels, as well as their success in the various Member States compared to their general situation. In this regard, **the goal of the dissertation work** is formulated, namely to arrange and evaluate the applied methods and measures for combating energy poverty in order to identify the problems and good practices, and on this basis to introduce an appropriate methodology for counteraction. Only in this way is the exchange of positive experience between the EU countries possible. To achieve this, the implementation of **5 clearly defined**

tasks is set. **The research thesis** that the author defends is related to the fact that different definitions reflect different national characteristics, which absolutely need to be taken into account in the fight against energy poverty. This is an opportunity for the exchange of good practices, where at the EU-27 level each of the countries can rethink the methods and measures applied in the others in order to adapt the most appropriate ones for its situation. The methodology of the conducted research is also indicated, which is related to the use of combined qualitative and quantitative research methods - working with secondary data (statistics, regulatory documents, scientific literature, media publications), as well as with primary, based on observations and the author's personal life experience. Inductive and deductive methods, document analysis and empirical research among those who completed a survey were applied.

The core problem is presented in 3 chapters. *The first of them* examines theoretical dimensions of energy poverty and the fight against the phenomenon in Bulgaria and the European Union. It is of interest in the characteristics of energy poverty in Bulgaria and the European Union. The legal framework of the European Union for energy poverty and the requirements for the so-called green deal are presented and analyzed. **The second** focuses on presenting a methodology for combating energy poverty in Bulgaria and the European Union. Measures such as the need to raise awareness of the population on environmental protection issues, strengthening the interrelationship between environmental protection and combating energy poverty through the means of information and communication technologies, convincing people with low and middle incomes of the need to change their habits in energy use, as well as combating obstacles to financing the change of habits with funds from national and supranational programs are considered. *The third chapter* is dedicated to testing the developed methodology through empirical research among consumers and institutions in relation to the possibilities of improving the situation with energy poverty in Bulgaria and the European Union. Recommendations are made for improving the situation with energy poverty based on the results obtained. It is concluded that European Member States should adopt uniform and flexible energy poverty measures to protect vulnerable consumers through access and affordability of energy services and well-being.

The scientific literature used is related to the topic of the study and is cited correctly. This fact is also confirmed by the fact that the doctoral student is very well informed about the issue under consideration, as this is also related to his practical experience, as evident from the attached CV.

3. Evaluation of the obtained scientific and applied scientific results

To assess the results obtained, the advantages of the presented and analyzed methodology for combating energy poverty in Bulgaria and the European Union should be emphasized. The proposed methodology considers three main specificities: (1) raising the awareness of the population as the first key method for combating energy poverty; (2) financing the change in the habits of the population as the second stage of the methodology for combating energy poverty; and (3) implementing EU policies and directives in connection with the implementation of the European Green Deal as the third stage of the methodology for combating energy poverty. These specificities have been analyzed with the help of approbation of the methodology through an empirical study among consumers and institutions in connection with the possibilities of improving the situation with energy poverty in Bulgaria and the European Union. **The aim of the empirical study** is to see the similarities and differences in the perceptions of representatives of institutions as professionals in the field of energy and ordinary consumers on the issues of energy poverty and the mechanisms for solving this problem, or at least limiting its deepening. Based on the conducted study, it was found that the methodology is not applicable in Bulgarian conditions. The main reason for this can be the neglect that the institutions demonstrate regarding the need to focus on informing the population. The author very accurately indicates that its failure in Bulgaria would be due to the serious shortcomings in terms of the possibilities for implementing the first stage - informing and convincing that changing habits is necessary is a change in the very attitude towards participation in it at the individual and household level.

After a careful review of the dissertation work, I believe that the set goal and the tasks have been achieved, and the research thesis - proven. The presented methodology has been used appropriately to solve the research tasks set.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

The abstract of the dissertation presents scientific and scientifically applicable contributions, which are both theoretical and practically applied in nature. In general, they can be systematized as follows: (1) The author's interpretation and understanding of a working definition for the European context, including the border regimes of poverty and vulnerability, is made. (2) The European strategic documents and instruments (NECP, Green Deal, REPowerEU, etc.) are assessed and their impact on the management of energy poverty in Bulgaria is analyzed. (3) A critical comparison is presented between the approaches in the EU and the measures implemented in Bulgaria, outlining gaps and inconsistencies in the national policy. (4) Specific recommendations are formulated for improving national policies and targeted measures to reduce energy poverty. (5) Theoretical approaches (LIHC, expenditure, consumer, etc.) are systematized and an integrated analytical model for the study of energy poverty is built. (6) A set of adapted and new indicators for assessing energy poverty and energy vulnerability, applicable to national statistics and policy monitoring, has been proposed. (7) An empirical analysis of the prevalence and dynamics of energy poverty in Bulgaria has been carried out. As a completely practical-applied contribution, the developed and tested methodological apparatus for measuring energy poverty, combining objective statistical indicators (EU-SILC, EUROSTAT, etc.) and subjective self-assessments of households, can be mentioned.

5. Evaluation of dissertation publications

4 articles in English have been published on the topic of the dissertation in specialized publications, namely:

5. Tinchev, M. (2025). Tackling energy vulnerability through policy innovations in Bulgaria and the European Union. Scientific Collection «InterConf», (234): with the Proceedings of the 17th International Scientific and Practical Conference «Science and Practice: Implementation to Modern Society» (February 6-8, 2025; Manchester, United Kingdom) / comp. by LLC SPC «InterConf». Manchester: Peal Press Ltd., 2025., pp. 41-44, ISBN 978-0-216-01072-7 (series). DOI 10.51582/interconf.2024.234.

6. Tinchev, M. (2025). Framework for addressing energy vulnerability in Bulgaria and the European Union. Scientific Collection «InterConf», (233):

with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Modern Directions and Movements in Science» (January 26-28, 2025; Luxembourg, Grand Duchy of Luxembourg) / comp. by LLC SPC «InterConf». Luxembourg: Progress Publishers, 2025. , pp. 18-20, ISBN 978-2-87996-927-5 (series). DOI 10.51582/interconf.2024.233.

7. Tinchev, M. (2024). Methodology for Combating Energy Poverty in Bulgaria and The European Union. Journal of Management Sciences and Applications (JOMSA), 3(2), pp. 293–300. Published by: УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО (УНСС). <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1290698>

8. Tinchev, M. (2024). Methodology for combating energy poverty in Bulgaria and the European Union. National Economic Archive, 3, pp. 25–35. <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=1293617>

All four articles have been published in peer-reviewed journals. They have created an opportunity to disseminate the results obtained from the analyses performed and the methodology tested in the dissertation work.

9. Evaluation of the abstract

The abstract correctly presents the dissertation work. It has a total volume of 116 pages, and it is presented in Bulgarian (1-61 pages) and in English (62-116 pages). It is structured as follows: general characteristics of the dissertation work; volume and structure of the dissertation work; summarized content and results of the dissertation work; conclusion; reference to the scientific contributions in the dissertation work; list of publications on the topic of the dissertation work; literature and appendices. The information presented in the abstract thus largely reflects the content of the main dissertation work. On this basis, it can be stated that the dissertation candidate knows the specifics of the problem under consideration and is able to interpret it.

10. Critical notes, recommendations and questions

I have no specific questions for the doctoral student, but I would recommend more future developments in databases such as Web of Science, Scopus, and other indexed publications, as well as continuing his active participation in

research projects, international conferences, and seminars, where he can promote the results of his research.

11. Conclusion

The dissertation work of Martin Tinchev submitted for evaluation is an original and up-to-date scientific research, with achieved contributions of a scientific and scientifically applied nature. It fully meets the minimum requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB), the Regulations for the Implementation of the LDSRB, as well as the Regulations for Academic Activities of the UNWE. All of the above gives me reason to express **a positive opinion** and to propose to the esteemed members of the scientific jury to support the award of the Educational and qualification level "Doctor" to Martin Vladimirov Tinchev in the professional field 3.8. "Economics".

18.12.2025
Sofia

Signature: